

Man gif derpaa til den følgende Sag paa Dagsordenen:

Indbringelse ved Folketingsmanden for Maribus Nielsens (G. Winther) af Forslag til Lov om Pædagog af Præstetendearbejde på tiendefri Jord.

Winther: Blandt de Midler, som Staten eier, og hvorfra den i den senere Tid har betjent sig til at lønne visse Statsembedsmænd, nemlig Folkekirkenes Præster, hvorved den saaledes har opfyldt sin grundlovmæssige Forpligtelse til at understøtte Folkekirken, er Tienden. Det er imidlertid en bekendt Sag, at ikke alle Jorder svare Tiende, og man kan hensefere disse tiendefri Jorder under 3 Klasser. Den ene er den, der ifølge Jordens egen Bessaffenhed og den Maade, hvorpaa den er bleven dyrket, ere blevne ansete for at være saadanne, at man har maattet fritage den for at høre denne Byde; den anden Klasse tiendefri Jord er den, hvis Tiende selv udgjør en Del af de Lønningsmidler, hvormed Folkekirkenes Geistlighed har været lønnet, og den tredje Slags, som særligt er den, hvortil der i Begyndelsen af dette Lovforslag sigtes, er den Slags, som omtales i danske Lovs 2—23—11. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa denne Tiendefrihed er opnaaet, da skal jeg blot henviser til en historisk Bemærkning derom, som man finder i Runds Skrift om Tienden Pagina 7. Han henviser der til den Etling, de Adelige indtog under Christian den Tredie. Da de ikke havde lyst til at betale Tiende og vare saaa overmægtige, at Kongen ikke kunde tvinge dem dertil, saa naaede denne indfærdte sig til at paalægge dem som en kristelig Pligt at yde en passende Afgift til Sognepræsten. I et senere Tidspunkt i denne Konges Liv blev der givet et bestemt Bud om, at Adelenes Sædegaarde skulde være tiendefri, at Clerne holdt deres Tjenere til at tiende retfærdigt. Det er dette, som gaar forud for den Rædets almindelige Lovgivne Bestemmelse, som jeg nævnte, og som

jeg, hvis den erede Formand tillader det, skal oplæse for at den kan staa tydeligt for alle Vedkommende. Denne Paragraf lyder saaledes: „De Sædegaarde, som hidindtil have været frie for Tiende at give, skulle herefter nyde samme Frihed; i hvo dem; og eie og besidde, paa det Clerikendene skulle holde deres Tjenere til at tiende retfærdigt; dog skulle de deres Sognepræster fyldestgjøre for deres Umæge og Tjeneste; thi Sognepræsterne ere deres Lon værd, og ikke mere pligtige at tjene dem til forgjæves end andre deres Sognefolk.“ Man ser, at der i denne Lovbestemmelse er taget begge de to Hensyn, som ere indtalt i de to forskjellige Lovbestemmelser eller Udtalelser fra Christian den Tredies Tid. Gjennem denne Lovparagraf er der altsaa forbeholdt disse Sædegaarde at være tiendefri, om det end ikke er Adelige, som besidde dem; Enhver, der besidder dem, skal altsaa nyde denne Frihed, men har faaet denne Frihed paa to Betingelser; den ene er, at han skal forrette en Oppebørselsbetjents Tjeneste, den anden, at han skal give Præsten et passende Bidrag til dennes Underhold. Disse Bestemmelser svare imidlertid ikke længere til de faktiske Forhold, og det er derfor, jeg har frøvet, at der burde gjøres en Begyndelse til at faa dette Spørgsmaal fremdraget for der ved at forbedre en Forandring i dette Forhold. Hvad angaar den Tjeneste, der som Oppebørselsbetjent paahviler en saadan Cler, da er den ikke mere nødvendig for Staten, efter at Tiendehjælpen in natura er ophævet, og der istedet derfor er traadt et fast aarligt Bedeslag, som er sikket i den vedkommende Jordeiendom; Staten har altsaa ikke mere Brug for denne Tjeneste. Hvad den anden Betingelse angaar, nemlig, at disse Cler af Sædegaarde skulle yde et passende Bidrag til Underhold af Folkekirkenes Geistlighed, eller til Sognepræsten, som det hedder, tilstræbes der jo netop nu at komme hen til en anden Lønningsmaade for Geistligheden, og da Staten giver sit Tilbud til Folkekirken gennem Præstelønningerne, er det altsaa et Statsstykke, hvis Fremme vil lettes, naar man befrir de Vedkommende for denne Afgift og atter